

ESPERPENTO

REVISTA ESCOLAR DO CEIP CAMPOLONGO

R/ XENERAL RUBÍN NÚMERO 3
PONTEVEDRA 36001

TEL. 986 85 52 88
FAX 986 85 05 58

ANTÓN AVILÉS DE TARAMANCOS

LETRAS GALEGAS 2003

SUMARIO

Editorial
30º Aniversario
Letras Galegas
Creación Literaria
Lingüística
Prestige
Reportaxes
Reciclaxe
Celebracións
Experiencia
Curiosidades
Medio Ambiente
Visitas
Foi Noticias
Saídas Culturais
Música
Cine
Pasatempos
Biblioteca

EDITA: CEIP Campolongo

DIRECCIÓN E COORDINACIÓN: Mª Isabel García Tobio

COLABORADORES: Alumnos/alumnas, e mestres/mestras do colexio que aportaron os seus traballos.

TRATAMIENTO INFORMÁTICO: Helena Pose, Paula Caride, Víctor Sanmartín, Diego Ro
drigo, Cesario M. González, Carlos Crespo, Marta Álvarez, Carmen Alonso, Marta Cimade
vila, Cintia Blanco, Andrea Corrochano, Alexandra Castro, Andrea Boullosa, Sara Besada,
Carlos Tomico, Fernando Álvarez, José R. Corrochano, Adrian Costal, Pablo Chaves, Noe
lia García, Sergio Rey, Juan Santana, Marta Parada, Marisa Pérez, Cuca Martín, Pirucha
Rodríguez e Mª Isabel García.

30 ANIVERSARIO CAMPOLONGO

José Carlos Otete López

A conmemoración ó longo deste curso dos trinta anos da creación do CEIP de Campolongo convértese, sen dúbida, nun motivo de leldicia para quen témo-la sorte de presta-las nosos servicios educativos neste centro, que dende a súa fundación, no curso 1972/73, foi considerado sempre como un claro referente do ensino público en Pontevedra.

Neste ano académico, en que estamos de aniversario, non podemos deixar de botar unha ollada ó pasado para agradecer a tódolos alumnos/as, pais/nais e mestres/as que pasaron polo centro o prestixio e o sinal de identidade que nos deixaron. Sería ingrato non recoñece-lo bo facer dos que nos antecederon en Campolongo, por iso quero facer unha mención especial ós directores que asumiron a responsabilidade da xestión académica ó longo destes trinta anos: dona Mª Jesús García Sánchez, don Luis Sieiro Fernández, don Marcial Pantín Folgar, don Germán Bugallo Fernández (tristemente desaparecido), dona María Teresa Blanco Fernández, dona María Soledad Lorenzo Bello, dona Purificación Fernández Paz e dona María Luisa Pérez García.

A edición de Esperpento 2002/03, que este ano cumple tamén 21 cursos de vida, debe ser unha pequena homenaxe a todas esas persoas que, dunha ou doutra maneira, fixeron posible que hoxe o CEIP de Campolongo sexa un centro modélico, o "buque insignia" do ensino público.

Quero aproveitar para manifesta-lo meu orgullo por dirixir este centro, ó que me sinto unido xa dende o ano 1982 en que matriculei aquí ó meu fillo Carlos, en 1º de E.X.B., onde acadou unha exemplar formación básica, favorecida polos profesores daquela época, e no que estiven destinado nunha anterior etapa, en comisión de servicio, no curso escolar 1983/1984 e conservo uns moi gratos recordos profesionais e persoais. Despois de 20 anos, retorno con novas responsabilidades e cunha renovada ilusión ó centro máis demandado de Pontevedra, tanto por alumnos coma por profesores, xustificada esta demanda pola calidade de ensino que ofrece, derivada da alta cualificación profesional e humana do profesorado, no que de forma equilibrada se concilia experiencia e ilusión para ofrecer unha auténtica calidade de ensino público do que toda a comunidade educativa nos sentimos orgullosos.

Pero non debemos conformarnos con que esta conmemoración sexa simplemente un momento de lembranzas e agradecementos, senón que tamén debe servir, por unha parte, para sensibilizar ás institucións para que se comprometan na mellora das instalacións do centro para ofrecer unha maior calidade de ensino; e por outra, para formular entre todos, propósitos encamiñados á busca dun clima estimulante no proceso de ensinanza/aprendizaxe, onde profesores/as e pais/nais, nos sintamos unidos para aproxima-lo ensino ós intereses e necesidades do alumnado.

Gracias a todos e parabéns.

Y SIEMPRE QUEDA EL RECUERDO...

Sí, el recuerdo de los cimientos educativos que tanto me enseñaron y prepararon para el difícil camino de la vida. A pesar de que lo que me gusta vivir plenamente en el presente, me encanta recordar el camino recorrido donde convergen múltiples experiencias.

El comienzo del curso escolar 1973-74 iba a marcar nuevas experiencias para mis inocentes años. Mi mejor amigo, Javi, se iba a un nuevo colegio que acababa de abrir sus puertas y creaba nuevas expectativas de futuro como colegio piloto en lo que sería una nueva educación, además estaba a un paso de casa. Cuando me enteré creí volverme loco. íbamos juntos a todas partes y creo que en aquellos momentos no sabía hacer nada sin él. Mi madre me lo comunicó de sopetón sin opción de replica. Recuerdo que en ese momento experimente la tristeza de una manera especial. Debió ser muy notorio porque a los pocos días me daban la noticia de que yo también me trasladaba al nuevo colegio: el **COLEGIO CAMPOLONGO**, instalado en el polígono de igual nombre.

En mi primer día y con los nervios propios de quien se enfrenta a la novedad, Javi me presentó a la directora, Ma. Jesús. Recuerdo a una persona de talante dulce con la que me quedé a solas y que me comunicó la mala nueva de la separación de mi amigo en las horas lectivas. Así que, con malestar, nos dirigimos a la clase de mi tutor, Victoriano. Era un profesor tímido, pero empeñado en el buen hacer de la enseñanza. No le importaba repetir la lección, las veces que fueran necesarias, hasta que quedaba perfectamente clara. De él aprendí la comprensión y el buen hacer. El divertimento me lo ofreció Pepita, tutora de Javi. La pasión Carlos y Julia con los que aprendí a compartir mi incipiente creatividad. Carlos se apasionó con las marionetas que yo manejaba e involucró al taller de artes plásticas en el proyecto de un teatro de marionetas que posteriormente mostramos a los padres en un festival. Era un colegio en donde los profesores convivían con los alumnos de una manera abierta. Parecíamos una gran familia. Después de las clases había actividades extraescolares donde conocí el mundo del teatro y la música con unas profesoras de excepción que ni se imaginaban, que yo adelantarme un poco.

Los nuevos profesores vinieron con los sucesivos años. Siento mucho olvidarme del nombre de algunos, como mi profesora de 6º de la que aprendí el entusiasmo; y la de la actividad extraescolar de teatro que me enseñó el amor al teatro y al arte de repetir hasta que todo salga bien. Ma. Elena me enseñó la tranquilidad y constancia; Camilo, la buena educación y el arte de pedir perdón; Loli Portas (vecina y amiga) la paciencia; Cuca, el inglés, el amor a los magnetófonos de cinta grande, la emotividad y el arte de escuchar; Segunda el amor por una gran pasión, la música. Con la música y el teatro hicimos también un festival en el pabellón de deportes. También recuerdo, aunque no su nombre, al profesor del "mini verde" que tantas veces me escuchó. No puedo olvidarme de la figura del conserje y su familia, que me trataron como si fuese un integrante más de la misma. Y por supuesto mis compañeros: Javi, Ramón, Milagros, Juncal, Vilariño, Beatriz, Enma, Ana, Miguel, Jacobo, Quique, Rocío, Epi, y tantos que aunque no nombre estáis conmigo presentes

A todos, gracias por vuestro cariño, buen hacer y comprensión. Mis mejores años estuvieron entre vosotros y de todos aprendí.

Después los caminos se separaron y yo llegué hasta Madrid para formarme como cantante, músico y actor. Mi educación estaba clara y elegí el arte del canto que me llevó a pasearme por los grandes teatros del mundo con la suerte de poder compartir ese sueño con grandes artistas. Mis comienzos fueron en "La Corrala" con Zarzuela e intérpretes como: Marujita Díaz, Nati Mistral, Alfonso del Real, María Isbert, Teófilo Calle, Sergio de Salas, dirigidos de la mano de José Osuna, y en los intervenía con partichinos. Después la época dorada de "La Antología de la Zarzuela" dirigida por José Tamayo que me dio la oportunidad de conocer mundo. Fue una gira antológica por América, Noruega, Japón y España con figuras de la lírica como Plácido Domingo, Alfredo Kraus, Montserrat Caballé, Jaume Aragall, Luis Lima, María Bayo, entre otros. Aquí yo estaba en el coro. Mi oportunidad de solista vino de la mano de Antonio Blancas en el "Teatro Madrid" nuevamente con la Zarzuela. Éramos un grupo de artistas jóvenes secundados por los de gran experiencia: La familia Castejón, Francisco Vidal, Julio Catania; de la mano de notables directores de musicales y de escena entre los que se encontraba Gustavo Tambascio. Él me dio la oportunidad de cantar en Madrid en lo que sería mi nueva familia "el musical", con las dos figuras internacionales que renovaron el género: Paloma San Basilio y José Sacristán. Con ellos fui en "El Hombre de la Mancha" el barbero y Sancho dependiendo

de las representaciones. Después de una gira en Barcelona y Argentina volví al musical con "La Bella y la Bestia" y en la actualidad me encuentro representando "El Fantasma de la Ópera".

En Pontevedra siempre fui José Sierra, pero desde mi traslado a Madrid recuperé mi primer nombre y tomé el apellido de mi madre, a la que le debo todos sus esfuerzos, ilusiones y amores que en mí puso. Nunca podré devolverle tanto de lo que me ha dado, pero en el aplauso que noche tras noche escucho ella está presente. Ahora soy Antonio Queimadelos. No he cambiado, solamente he continuado la labor de aquellos que empezaron a construir en mí un edificio de pasiones, y su amor por la enseñanza me encariñó con ella hasta el punto de colaborar con la actividad pedagógica, gracias a mi compañera de colegio Beatriz Hernanz, espléndida poetisa, que me llamó para contribuir en la educación de los nuevos artistas en la Escuela Superior de Arte Dramático de Torrelodones dependiente de la University of Kent at Canterbury.

A todos gracias por la aportación que me habéis dado.

¡FELICIDADES! al Colegio Campolongo por esos treinta años de esfuerzo en la enseñanza. Tanto a los profesores como a los alumnos deseo que con su esfuerzo, cimenten la educación y el progreso en "una nube blanca", en donde la vida nos da y quita protagonismo, como dice la canción de Lluís Llach.

Biquiños a todos,
Antonio José Sierra Queimadelos.

Madrid, Mayo 2003

UN ANO CO EURO

Carmen Alonso Rodríguez 6ºA

Dende hai anos, os políticos europeos intentaron facer que Europa sexa unha unidade política e económica. A unidade política en Europa vai a un ritmo máis lento que a unidade económica, que está nunha fase moi más avanzada. O feito máis importante da unidade económica, é a unidade monetaria, é dicir; a entrada do Euro como moeda común para a maioría dos Países da Unión Europea.

Os países que entraron voluntariamente no Euro, tiveron que cumplir cos criterios de Madstrige:

- Ter unha determinada inflación. Que é a subida dos prezos.
- Ter un determinado interés. Que é o prezo do diñeiro.
- Ter un nivel determinado de deuda pública. Que é o que debe o estado.

O 1 de xaneiro do 2002, a maioría dos Países da Unión Europea; agás Dinamarca, Inglaterra e Suecia, adaptáronse a unha nova unidade monetaria, o Euro. Esta nova moeda, trouxo algunas vantaxes e outras desvantaxes.

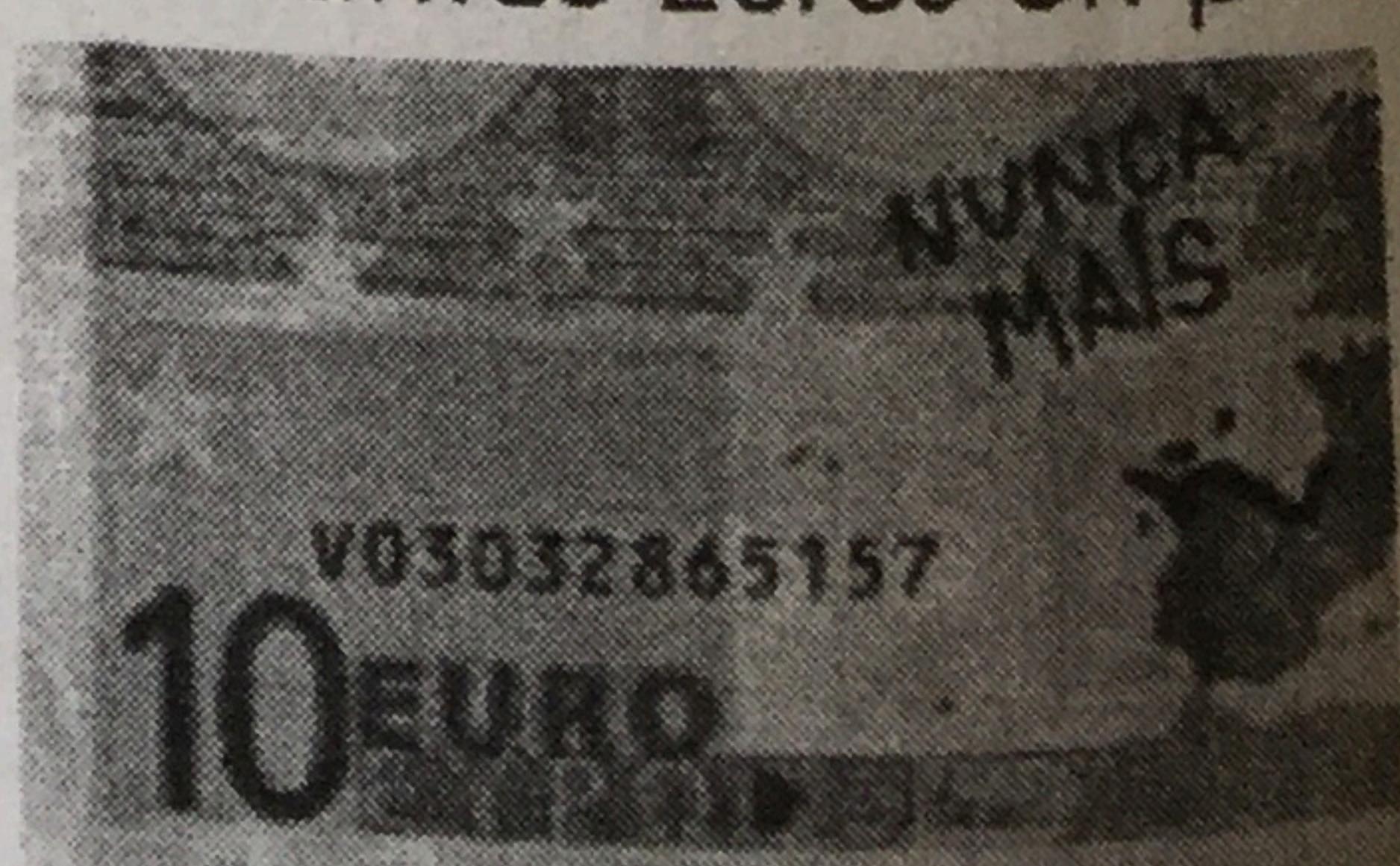
Vantaxes do Euro:

- Gracias a esta moeda podemos ir a algúns Países da Unión Europea sen ter que cambiar moedas. E ademais cando cambias o diñeiro nun banco, cóbranche comisións. Está probado que se un señor ía cun millón de Pesetas polos diferentes Países da U.E, soamente cambiando de moedas nos bancos perdería un 40% do seu diñeiro.
- A facilitación de facer negocios con outros países. Por exemplo, se antes de existir o Euro, lle vendese unha botella a Francia por cen pesetas, calcularía o seu valor en francos e entón, diríalle o comprador que me pagase en dúas semanas. Neste período de tempo, o valor do franco, pode subir ou baixar. Por iso, estaríame xogando que me cobraran noventa e cinco pesetas botella ou que me cobraran cento dez.
- A baixada dos intereses.

O Euro tamén nos trouxo algunas desvantaxes:

- O redondeo. Na maioría dos establecementos, sexan grandes empresas ou pequenos comercios, notouse unha subida moi notable dos prezos. Isto foi polo redondeo. O malo deste elemento, é que soamente se aplicou para o beneficio do vendedor, non para o do consumidor. Por exemplo os chicles antes custaban cinco pesetas e, agora, cinco céntimos.
- A adaptación da xente a esta nova moeda. Un dos maiores problemas que ten cau pensar en Euros e entonces, fan contas para saber canto valen tantos Euros en pesetas.

Aínda que xa levamos máis dun ano co Euro, a min costoume un pouco adaptarme a esta nova moeda.

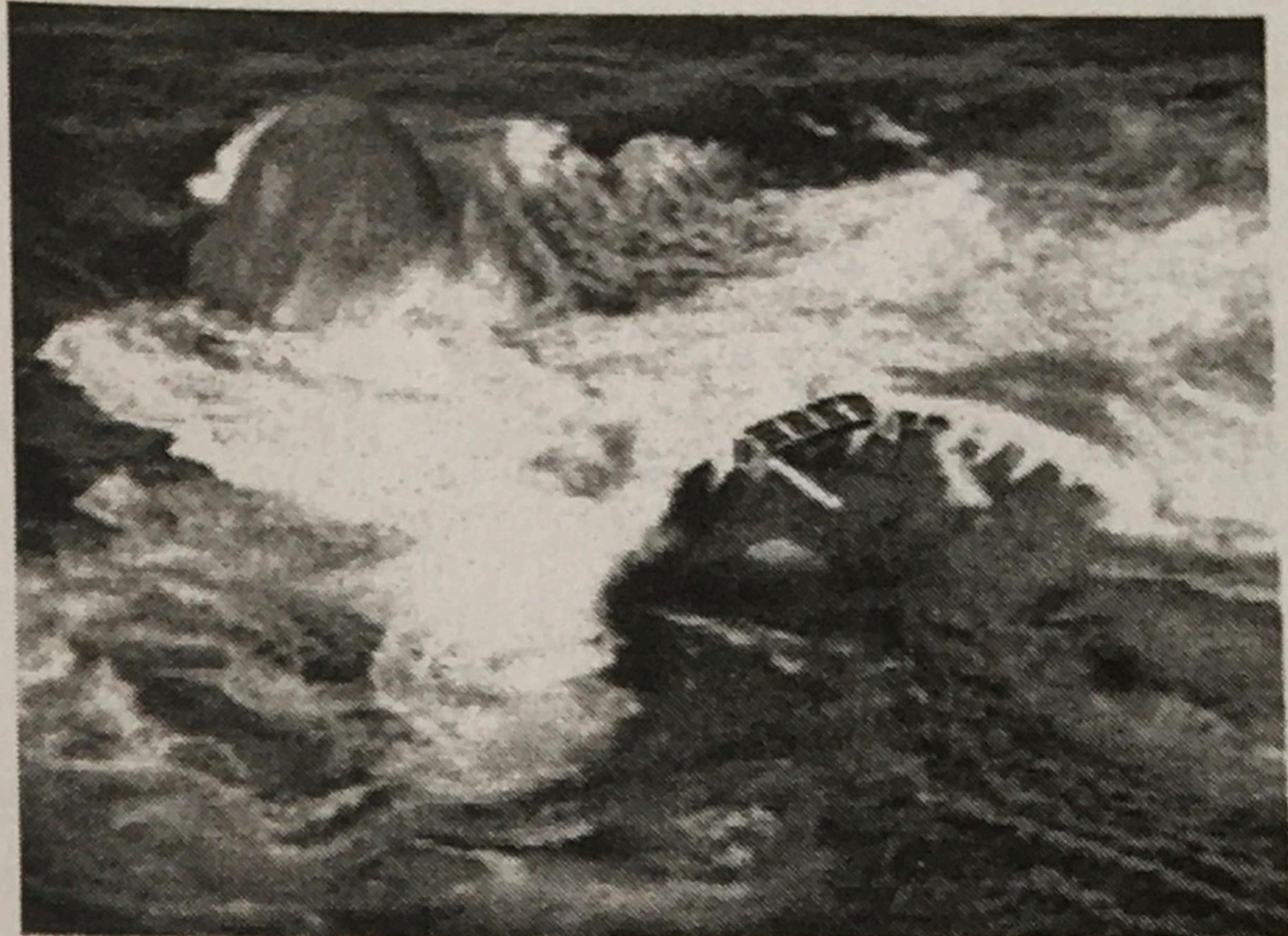

CATÁSTROFE 13-NOVEMBRO

Andrea Vilanova 6º A

Na mañá dun día 13 de novembro, todos nos atopámo cunha noticia que nos martelaba de novo ós oídos. Un barco cargado de carburante tiña unha vía de auga frente as Costas Galegas.

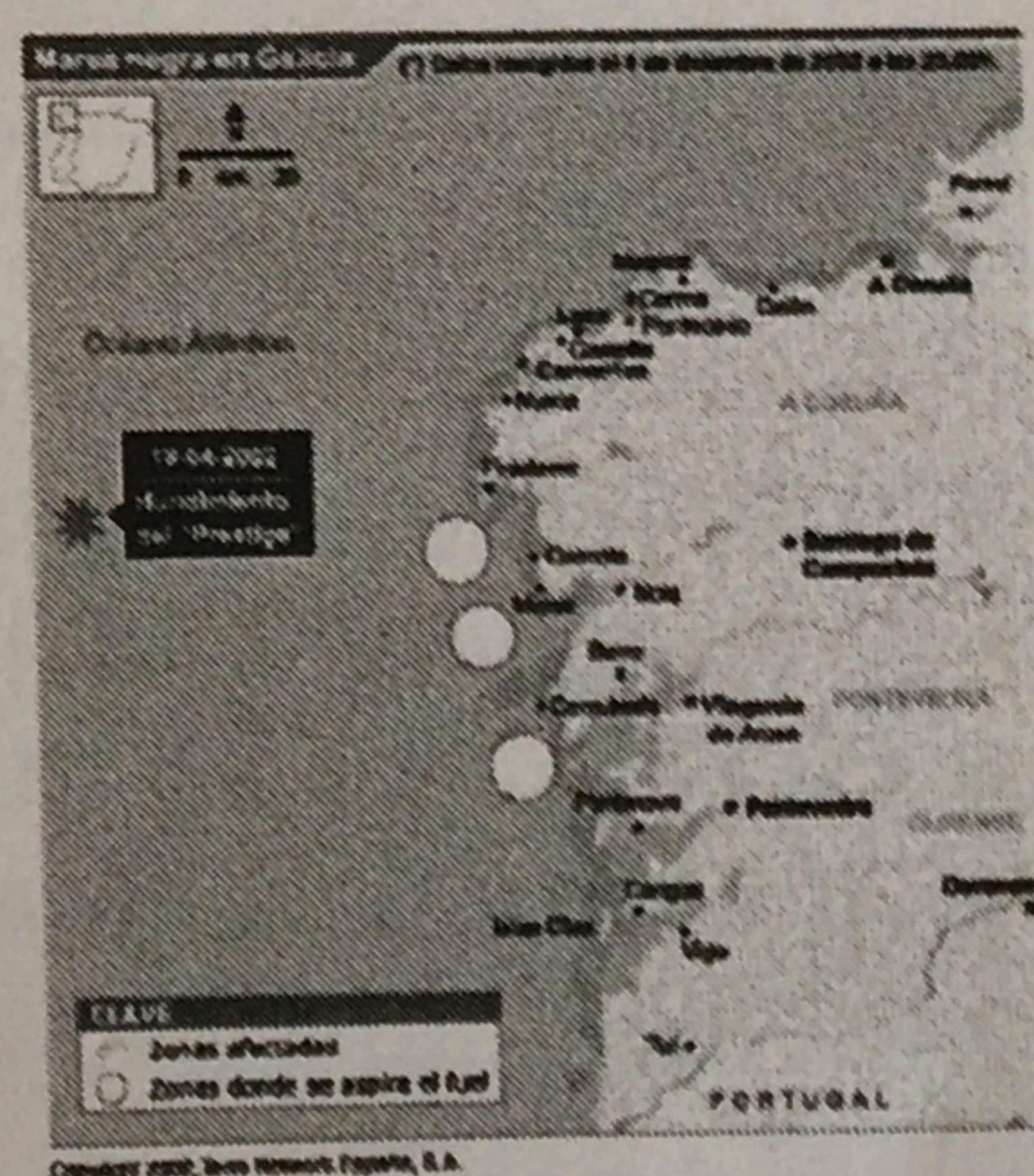
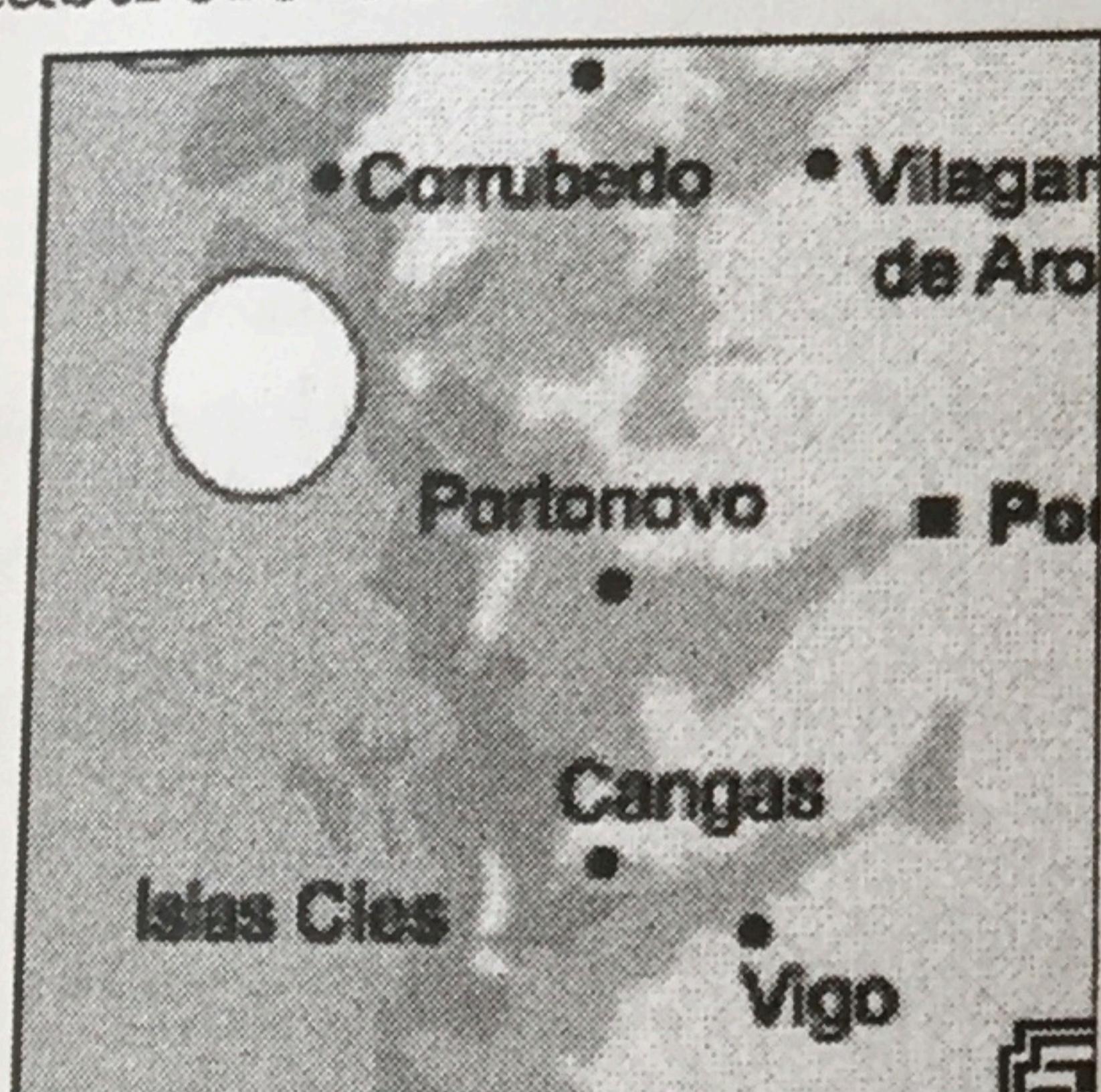
Pasados uns días, despois de moitas decisións do capitán, armador, políticos e demais, o barco rompeu. Afundiuse ás dúas e cuarto do mediodía do día 19 de Novembro de 2002.

Entónces, unha cantidade de "algo" aproximábase ás nosas costas. Era a chamada "**Marea negra**". O 16 de novembro, as praias da costa da Morte enzoufáronse dunha especie petroleo sen que ninguén se ocupase de limpialas. Fontes oficiais informaronos que a baixa temperatura solidificabase.

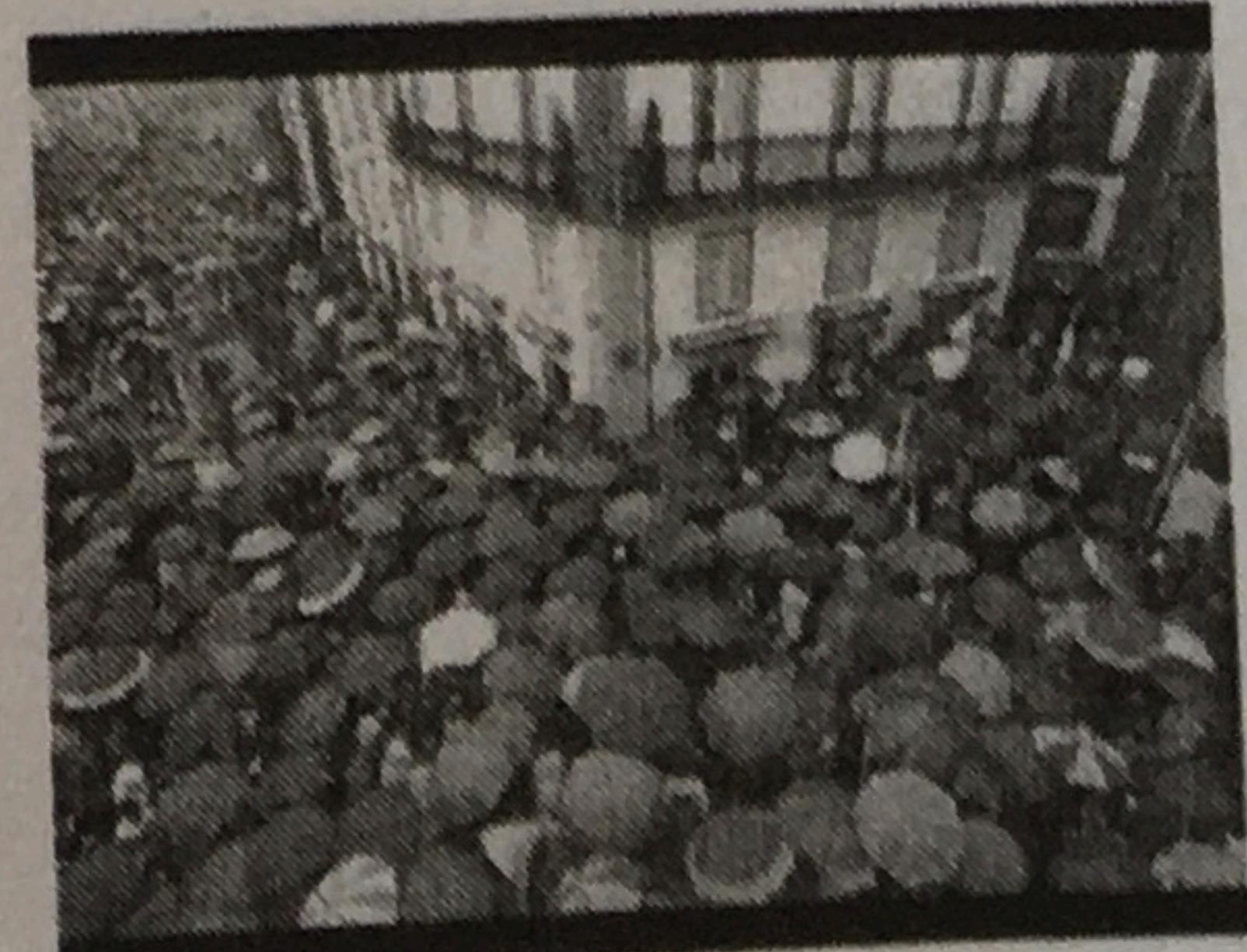
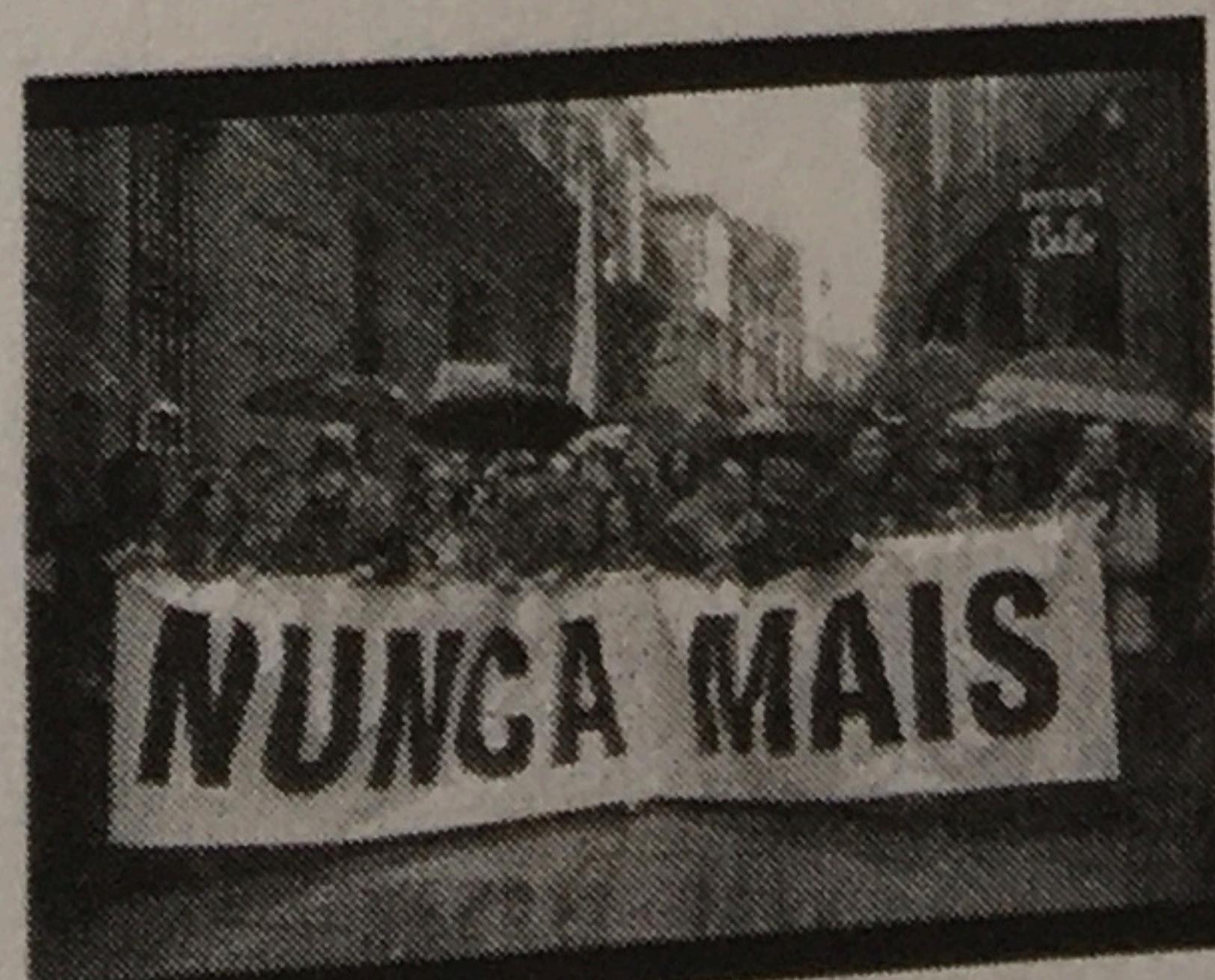
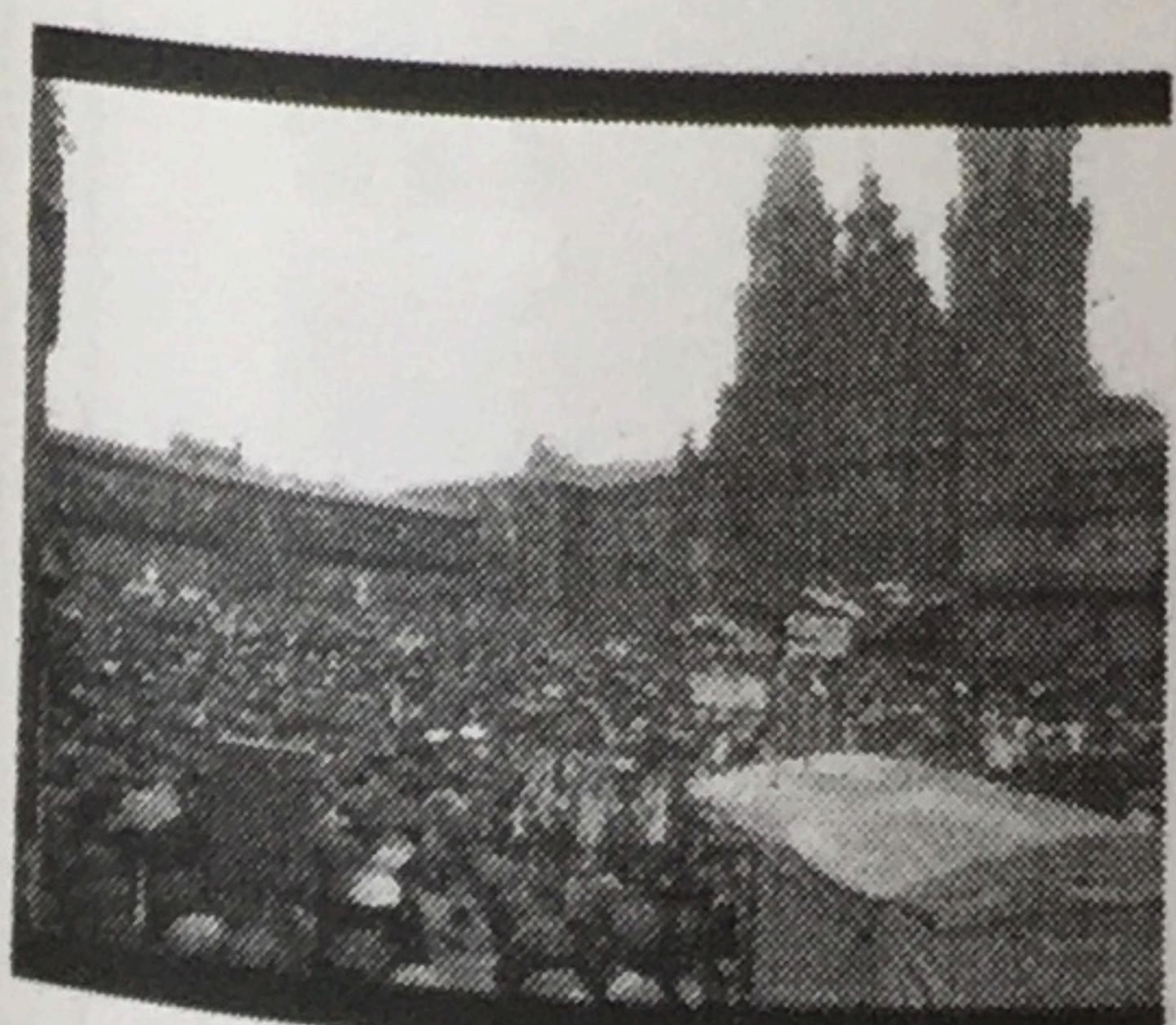
Os portugueses diferen, polo que terá que vir o Nautilus, un submarino francés de vanguarda, quen revela que o Prestige tiña 23 grietas e perdía 125 toneladas da súa carga por día.

No seguinte día ó fundimento, 295 Km. de costa están negras, nelas hai 90 praias, unha das nosas maiores fontes de turismo, comezando así a maior catástrofe ecolólica da historia de España.

Empezan uns poucos a limpar as praias, unha imaxe difícil de describir, só 150 soldados e 110 peons, 260 persoas fronte a unha gran marea negra.

Algunha visita política, poucas solucións e o señor Raxoi á cabeza do informativo político. No 1 de decembro, Santiago tiñese de negro, é a maior manifestación da historia de Galicia.

E'sperpento

O dia 22 de novembro, outra marea negra, co gran oleaxe o Cido de Muxia recibe ondas negras que cubren toda-las casas, farolas, rúas etc..

O dia 2 de decembro de 2002, achegouse S.M. O Rei e pisou as nosas praias e o noso hidrocarburo, xa se chama "**CHAPAPOTE**".

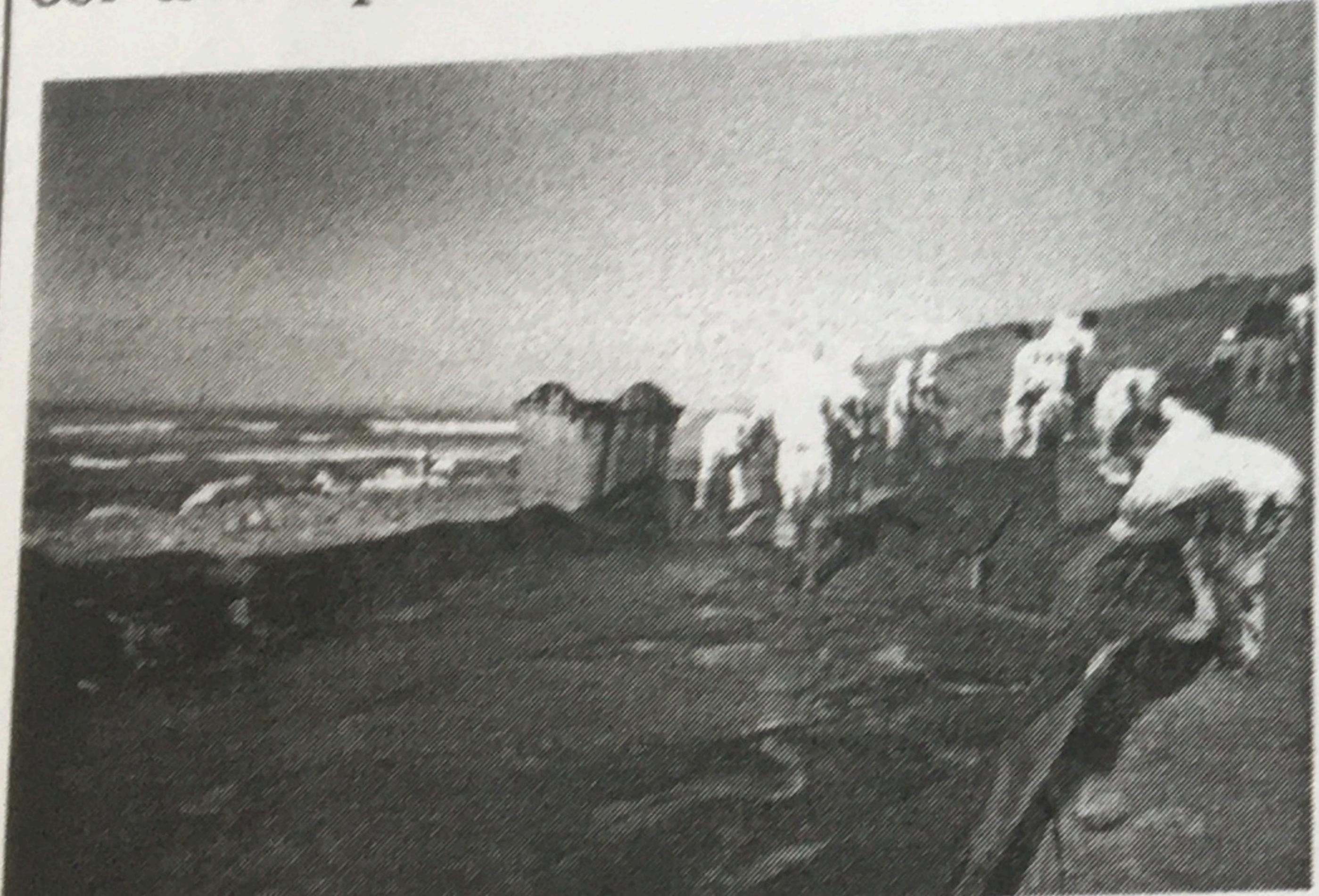
Nestes momentos xa temos todo cuberto de negro e comeza o inxenio para podelo frenar. Os mariñeiros saen cos seus barcos a frena-la marea negra, os anciáns pónense coas redes a facer barreiras acuáticas de protección; as mulleres vanse os peiraos, nós seus almacéns e cocíñan para a xente que traballa nesta limpeza. O exército comenza a despregarse con tendas, comida, colchóns; loxística en xeral e os seus efectivos comezan a limpar praias.

Na fin de semana do 6-7-8, Galicia cúbreste de branco, xente de toda España que viñeron a axudar a limpar; xente maior, xente nova, organizada polos concellos, universidades, etc..

Para limpar hai que ser maior de 18 anos.

Miña irmá e mais eu non podíemos ir. Os meus pais decidiron levarnos pola Costa da Morte, começamos en Carnota e rematamos en Muxía bordeando a costa.

Nas praias e nas rochas de Carnota axudamos a dobrar plásticos para facer unha piscina para votar chapapote.

Chegamos a Muxía, xa a limparan pero seguía negro, ali fomos a zona onde dan de xantar ós voluntarios e vimos como preparaban a cea para mil persoas, o menú era ensaladilla e callos.

De volta a casa penso no que vin e sigo a través da prensa e a televisión tódalas informacions sobre a "**Marea Negra**"

Según o tempo, as mareas e os ventos, o chapapote achégase ou afástase das nosas costas.

Os mariñeiros e voluntarios limpando, o chapapote chegou za á costa Cantábrica.

Desexo e espero que esto sexa "**NUNCA MÁIS**".

EFEKTOS DO FUEL NA VIDA DO MAR

Os molíferos mariños perden a capacidade flotante da pel e teñen dificultades para respirar.

Os organismos microscópicos imprégname no fuel e mórren, ou transfíren os tóxicos ó resto da cadea alimentaria, na que están incluídos as persoas.

As aves pierden a capacidade de illemento das plumas e mórren de frío e de fame, ou intoxicadas.

A economía das persoas gravemente alterada polo de recursos.

Os peixes fórman unha cora por intoxicación.

O fuel destrúe e contamina as especies.

O fuel destrúe e contamina as especies.

O fuel destrúe e contamina as especies.

O fuel forma unha capa na superficie que impide o paso da luz. As algas non poden alimentarse nin respirar.

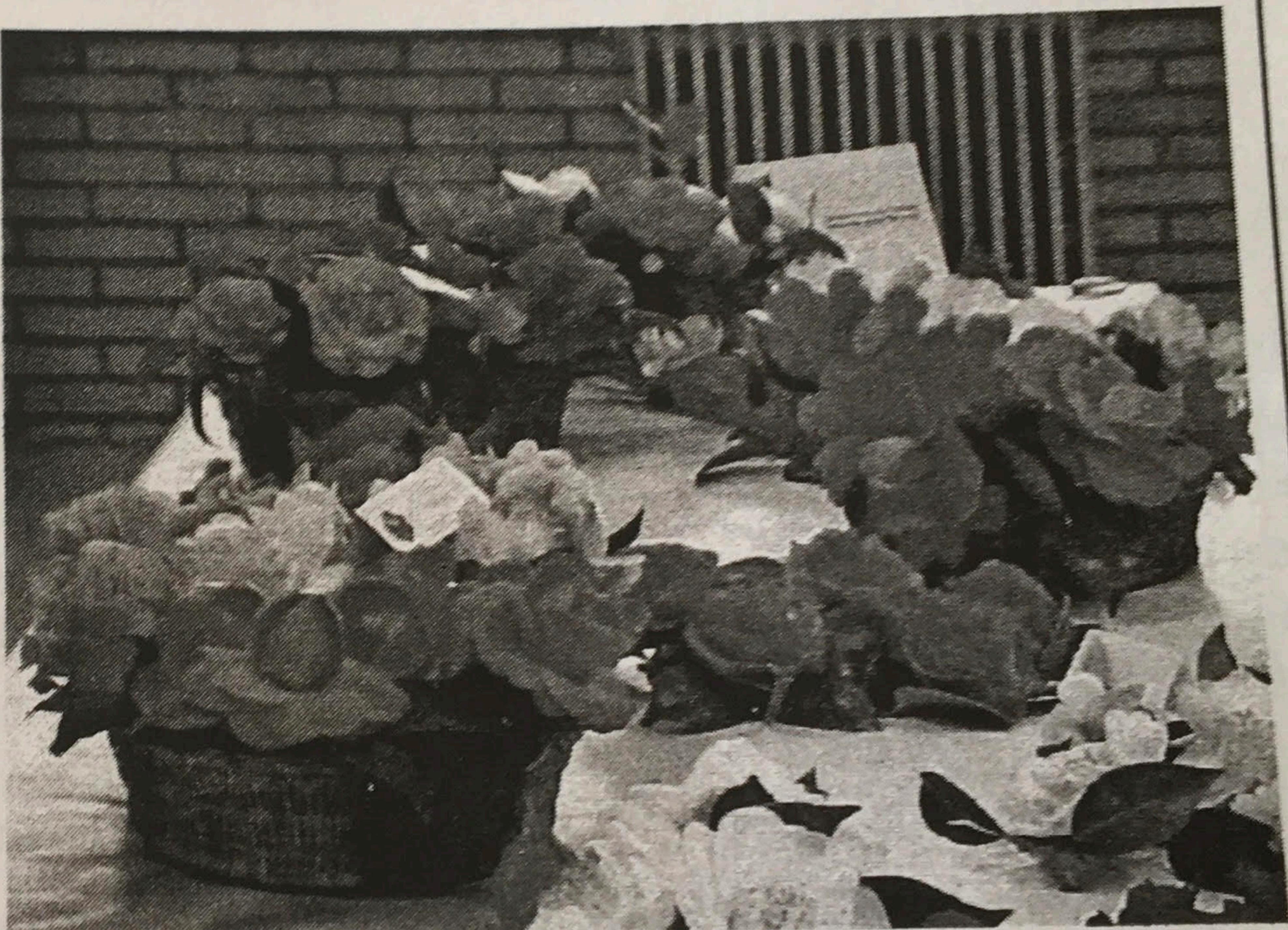
O efecto do zonha permanecen no ambiente.

EXPOSICIÓN DA CAMELIA

Composición Artística

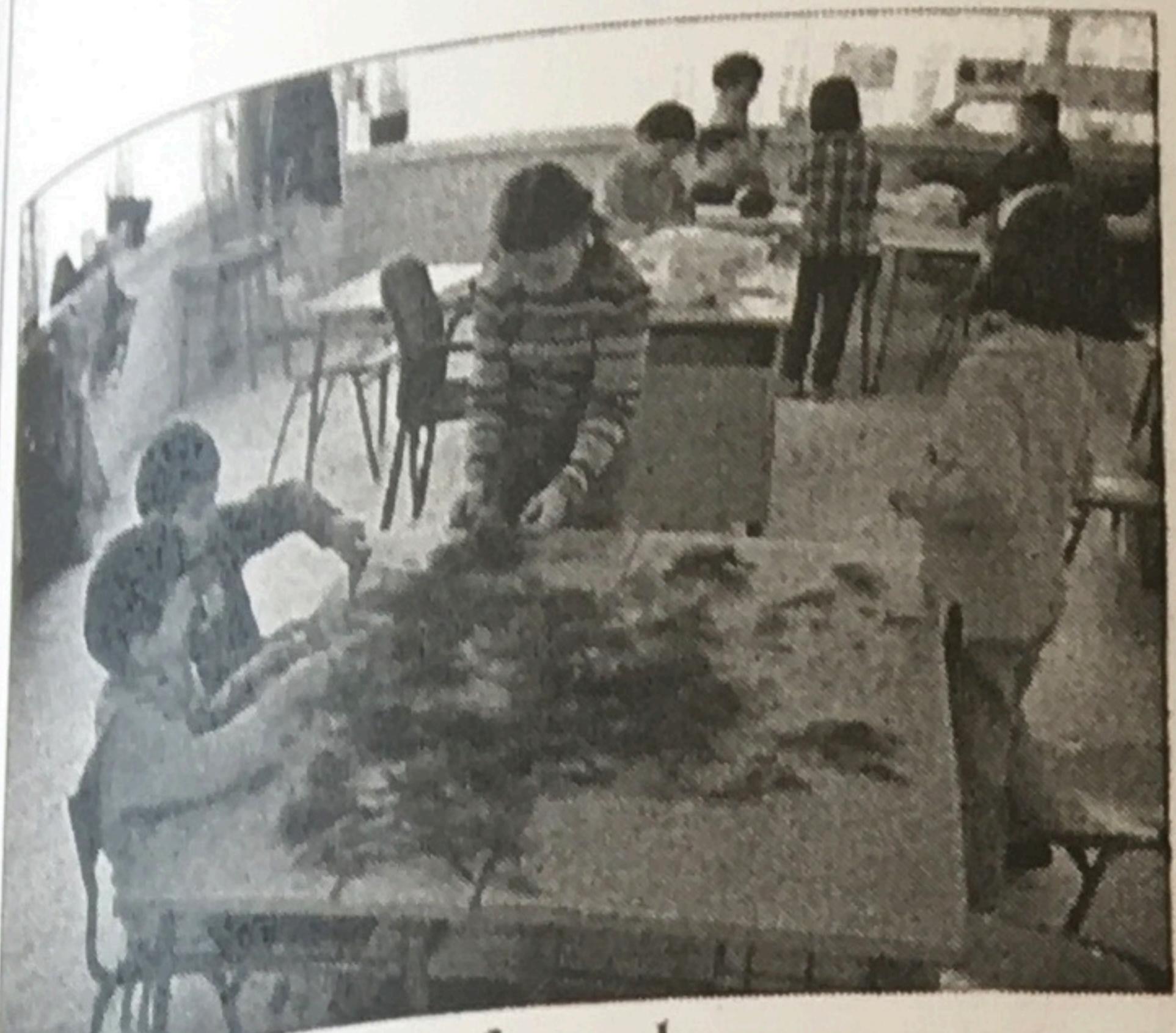
*Camelia: rosada,
xaspeada e branca.*

*Un dos centros dá
exposición*

MAIO 2003

Alumnos e alumnas de 1ºC

Escollémo-lo fiuncho

Este maio pequenijo
saímos moi feituquiño
traballamos todos xuntos
cheirando moito a fiuncho.

O noso colexio está
de festa e de "jarana"
porque cumple 30 anos
e todos o festexamos.

Tamén necesitamos flores

A este Maio amaiado
ímoslle a reclamar
un patio ben arranxado
para nel poder xogar.

Tivemos que cose-lo fiuncho

A este pequeno Maio
querémoslle nós pedir
un teatro ou auditorio
"pa" podernos divertir.

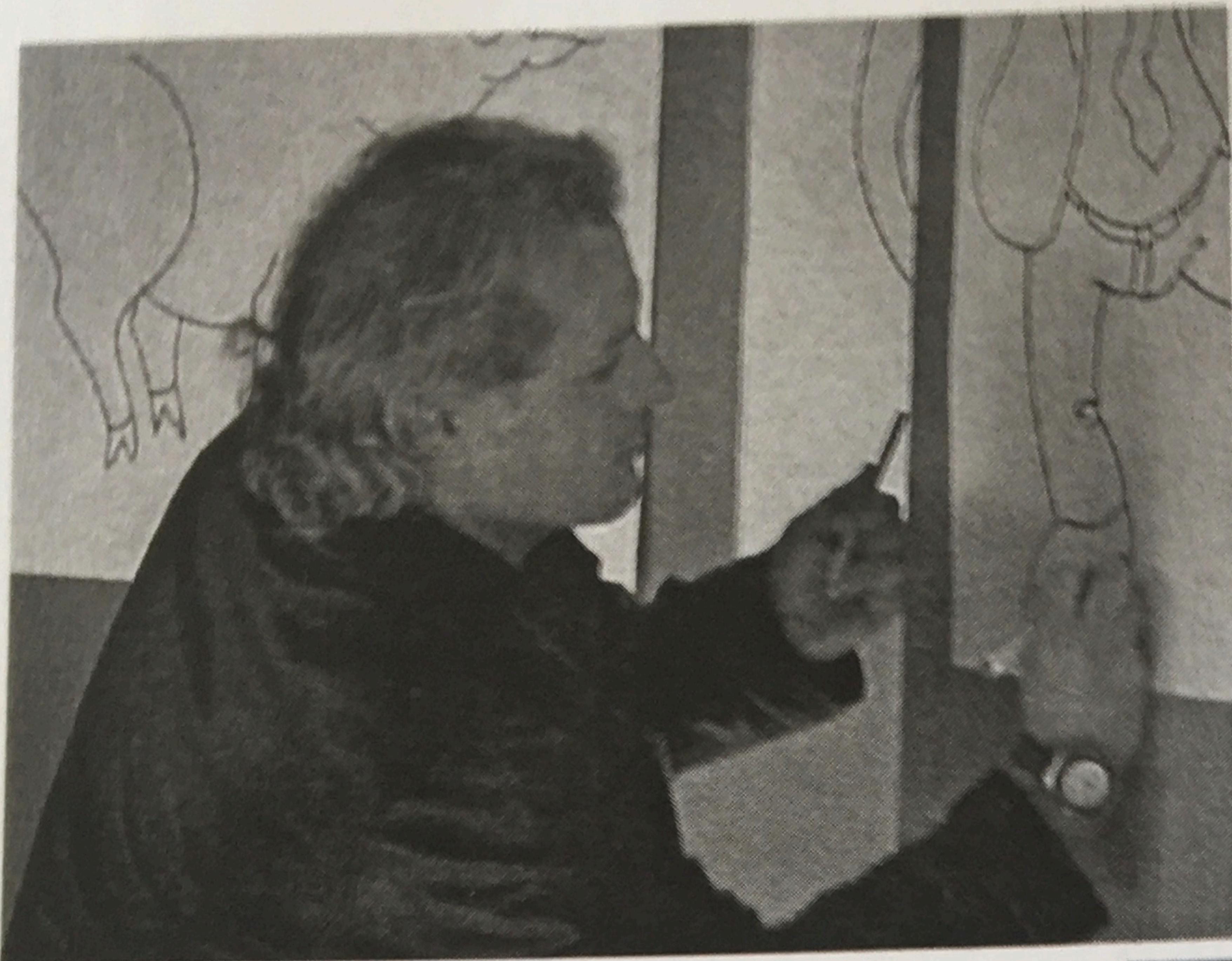

Enfiámo-las flores

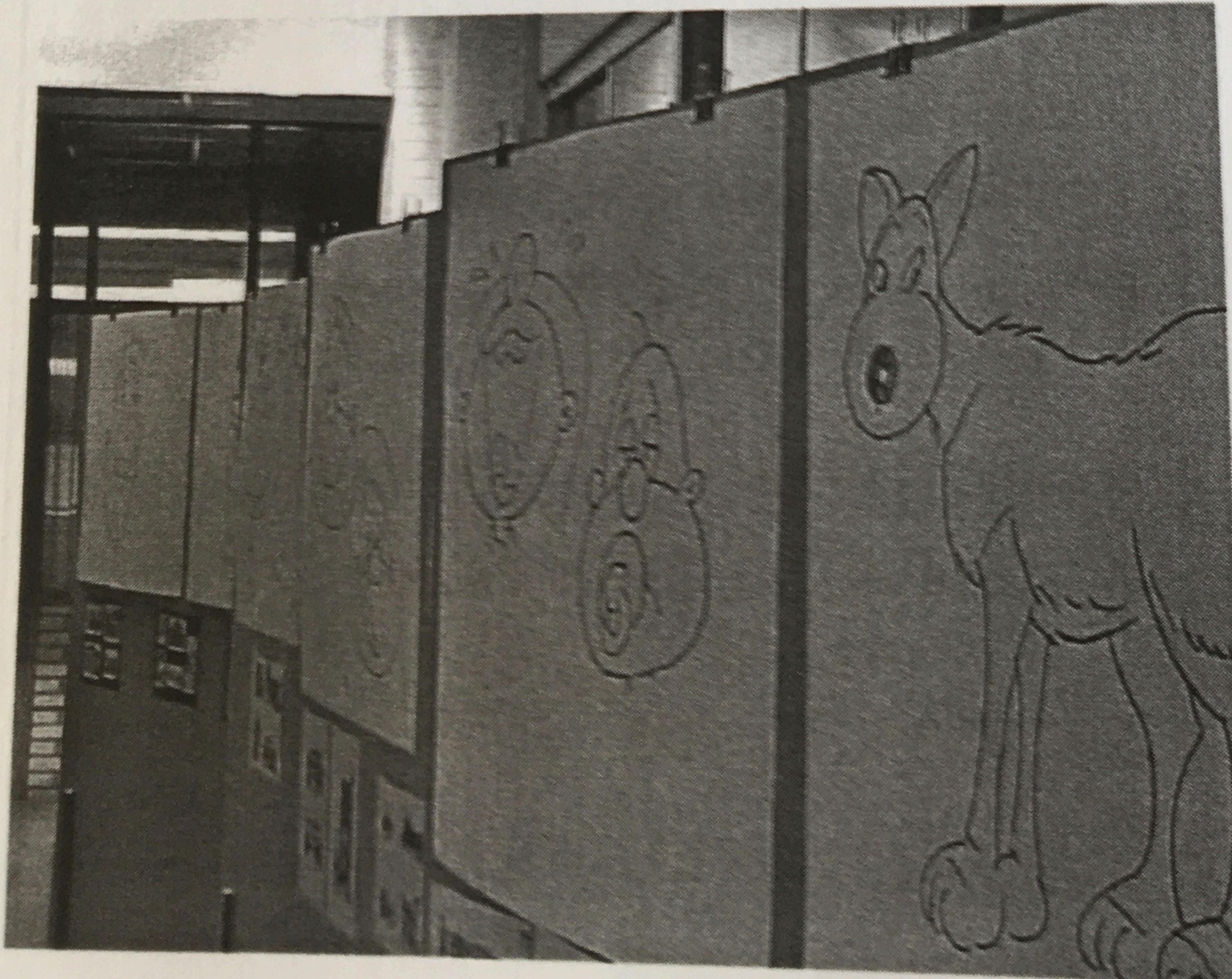
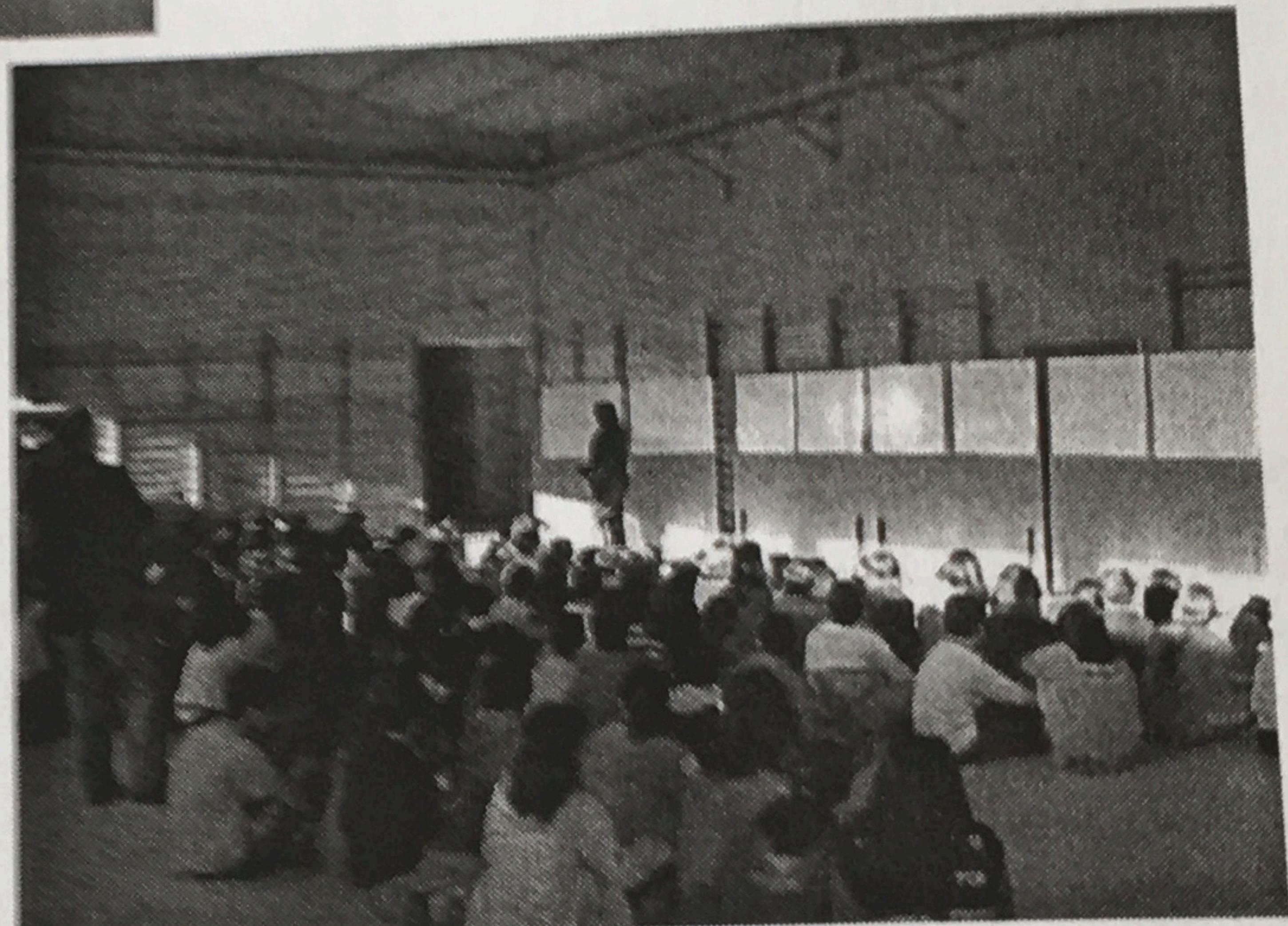
Así quedou ó final o noso Maio, ¡¡Que bonito!!

A VISITA DE PEPE CARRERO

I UN ARTISTA EN ACCIÓN !

TODOS ATENTOS Á SÚA EXPLICACIÓN

RESULTADO FINAL

XABIER BLANCO, UN GAITERO DE MOAÑA

Cintia Blanco, Alexandra Castro, Marta Cimadevila e Andrea Corrochano 6º B

Xabier Blanco é natural de Moaña, terra do Morrazo. Mestre gaitero e técnico de cultural tradicional do Concello de Moaña desenvolve e xenera a través da Escola Obradoiro de Instrumentos musicais galegos un valor social que garante a recuperación, mantendo a difusión das tradicións culturais e folclóricas de Galicia.

Este investigador musical, veu ó noso colexio en novembro.

Tróuxonos moitos instrumentos musicais que proviñan da antigüidade, feitos por él. Os primeiros instrumentos prehistóricos eran: os triscos, a canaveira, os sacudidos, o carrizo e o riscado.

Tamén nos dixo que:

Os primeiros utensilios sonoros chamábanse "Toques" que emitían sonidos con toques (entrechocados, como os triscos).

Os segundos utensilios sonoros chamábanse "Asubíos" que emitían os sonidos a través do aire (empregábanse nas labores de pastoreo: Palleta, Curuxa e Caracola).

Os terceiros utensilios sonoros chamábanse "Cantores" que representaban utensilios cos que se podía facer melodías: sabugueiras, ósos, flautins, gaitas de palla ou tirulirulí.

En Moaña descubrironse varios instrumentos que estiveron baixo terra moito tempo:

-A gaita de Cana. Sobre ela non hai ningún documento que acredite lugar e data exacta do seu nacemento, pero sábese que foi unha das primeiras gaitas que houbo. Está feita de un fol de pelejo e catro canas, é un instrumento musical cun son do máis bondadoso que se coñece.

-As peneiras, que eran empregadas no muíño, para separar a fariña do farelo e dela deriváronse a pandeira e a pandeireta. Está formada por un aro de madeira revestido nas beiras por unha pel de ovella furada.

-A zanfona diatónica é un instrumento de corda. Foi posible facela a partir dun documento recuperado, que facía referencia a un cego que viña á feira da Parroquia de Abelendo en Moaña, acompañado deste instrumento. As primeiras tocabannas dúas persoas: unha accionaba a manivela e outra tocaba o teclado.

A zanfona diatónica está formada por unha caixa de resonancia case rectangular, un teclado formado por oito teclas dispostas nunha mesma liña e un cabezal cun eixo, que movido por unha manivela permite o movemento xiratorio da roda. Tárdase un ano en construír unha zanfona.

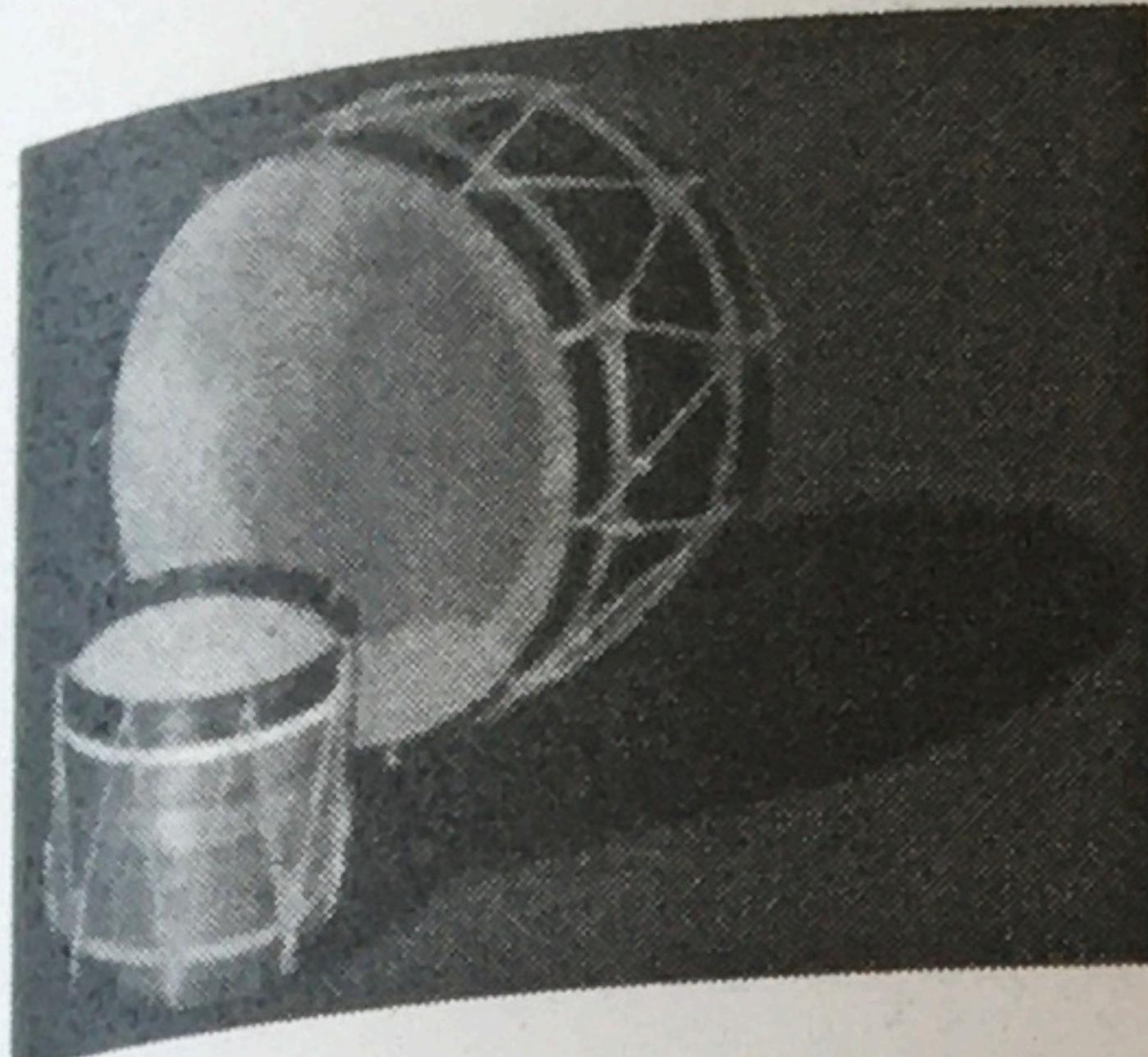
cia a un cego que viña á feira da Parroquia de Abelendo en Moaña, acompañado deste instrumento. As primeiras tocabannas dúas persoas: unha accionaba a manivela e outra tocaba o teclado.

A zanfona diatónica está formada por unha caixa de resonancia case rectangular, un teclado formado por oito teclas dispostas nunha mesma liña e un cabezal cun eixo, que movido por unha manivela permite o movemento xiratorio da roda. Tárdase un ano en construir unha zanfona.

DISTINTAS OPINÍONS SOBRE A VISITA DE XABIER BLANCO

Xa vestido cunha roupa de trobador medieval. Os trobadores eran poetas que na Idade Media cultivaban a poesía lírica.

María Pesqueira 4ºA

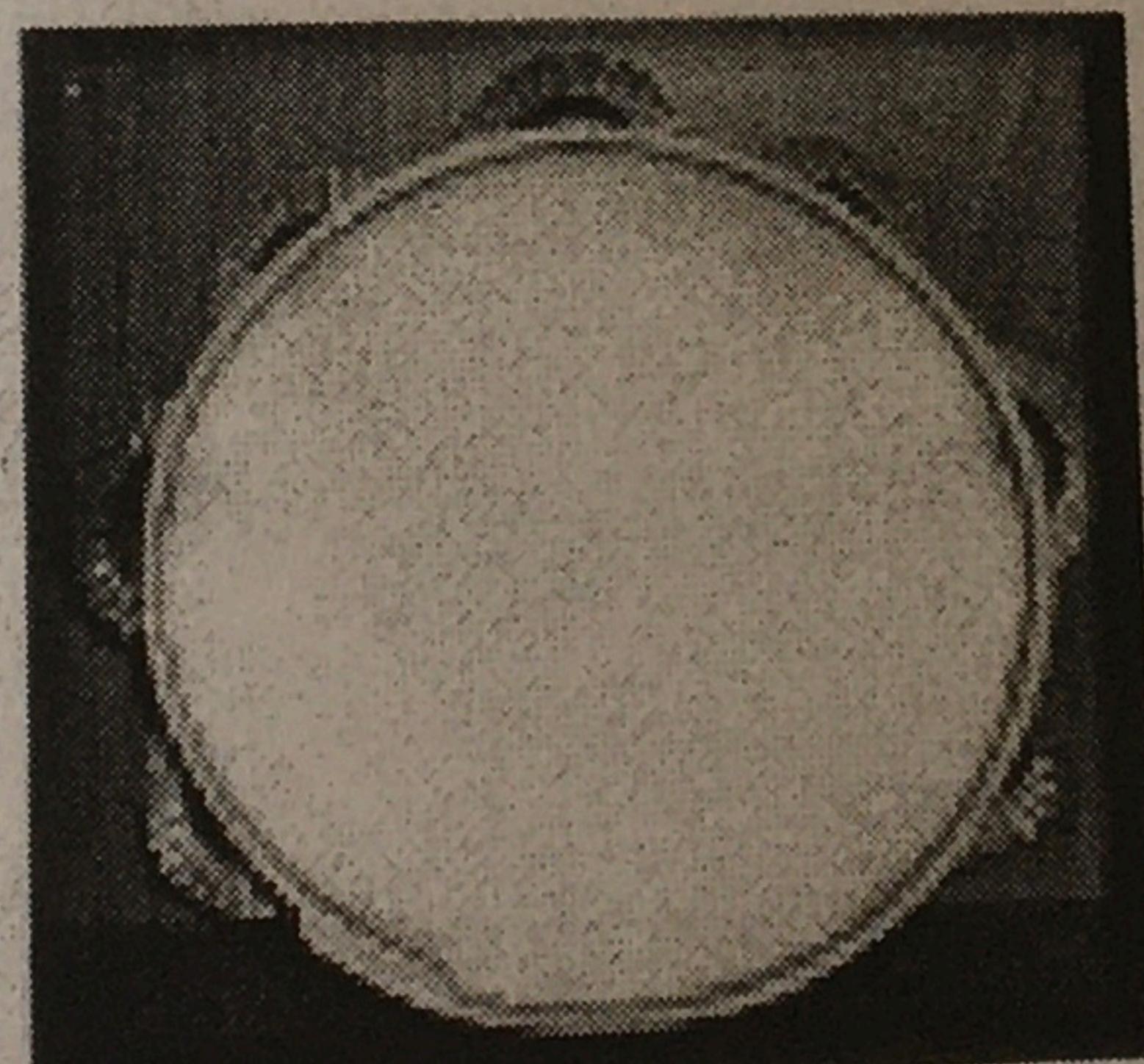

Xavier Blanco é un investigador musical. Contounos que a medida que pasaba o tempo os instrumentos foron evolucionando.

Pedro Estévez 4º A

Contounos que nos muímos bailábase en roda, era o seu sitio de diversión.

Patricia Santiago 6º C

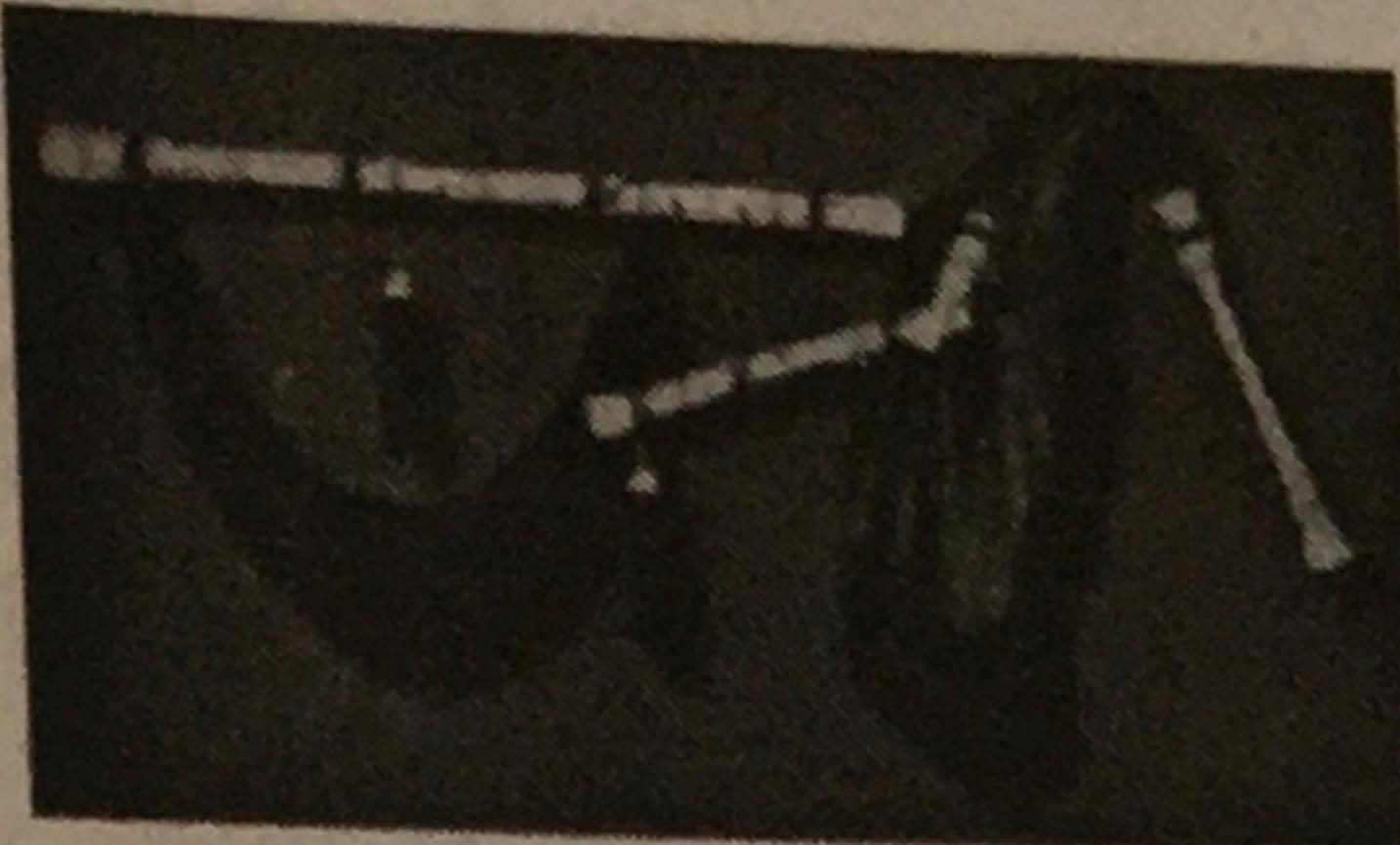

Cantou cancións como a da matanza do porco e tocou instrumentos como a gaita de cana e o tirulirulí que é unha frauta de palla. Todo me gustou moito pero o que máis me chamou a atención foron as cancións e a maneira de tocalos instrumentos.

Adrián Rodríguez Crespo 6ºC

Insinounos instrumentos feitos coa Natureza

Maria Alvelo 4º A

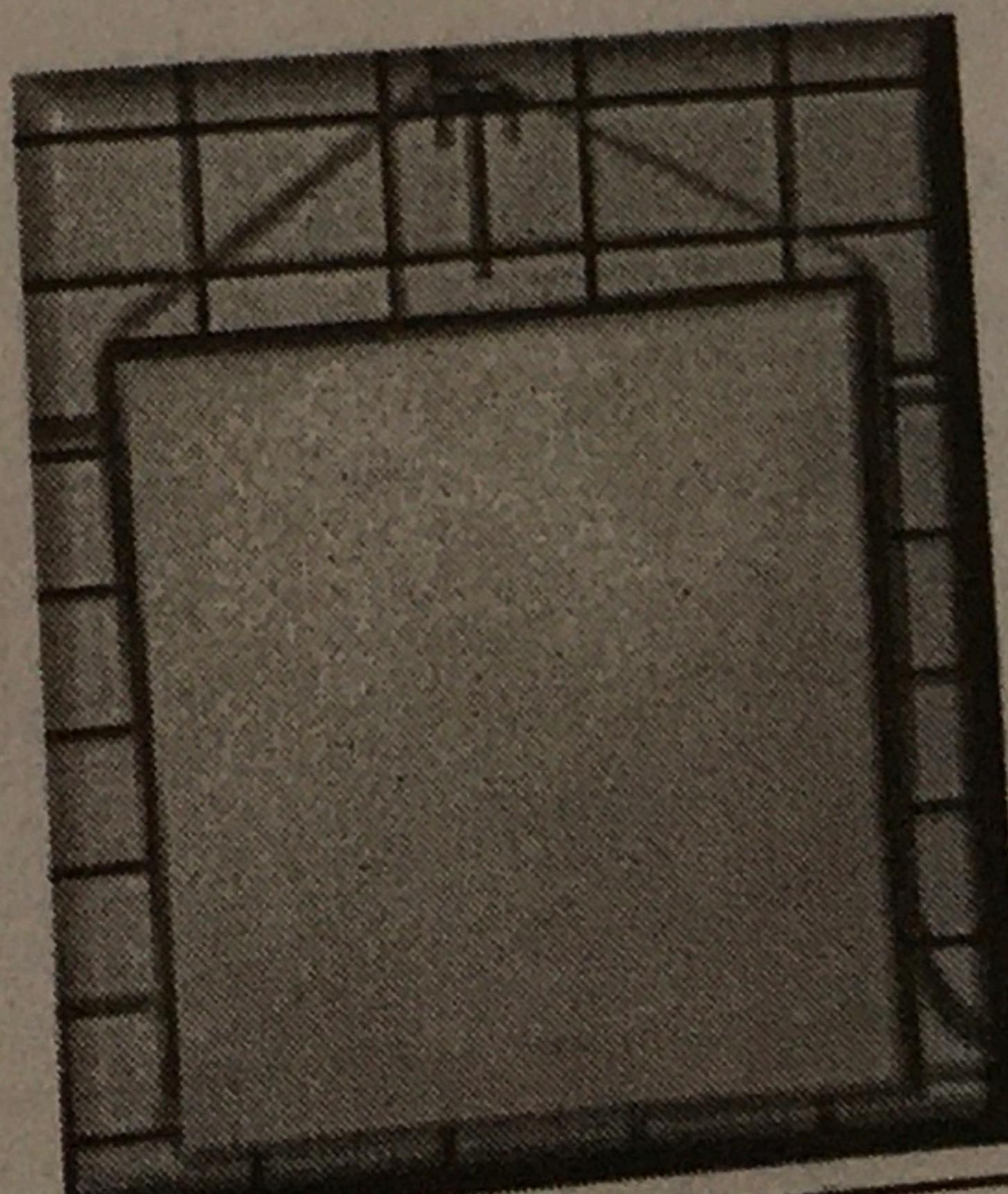

Díxonos co primeiro son que tiña algo de sentido foron os asubios. Mostrounos unha caracola que facía uns sons extraordinariamente fabulosos. Por último ensinounos a zanfona diatónica e díxonos que podía tocarse coa manivela e con teclas. Eso foi o que me gustou máis.

Raquel Madrigal 4º A

A gaita de palla ou tiruliruli: consiste nunha palla que leva labrada unha lengueta, e é moi difícil de construir. Pareceume increíble que un instrumento tan pequeño poida producir un son tan forte.

Paula Caride-T. Sánchez 6ºC

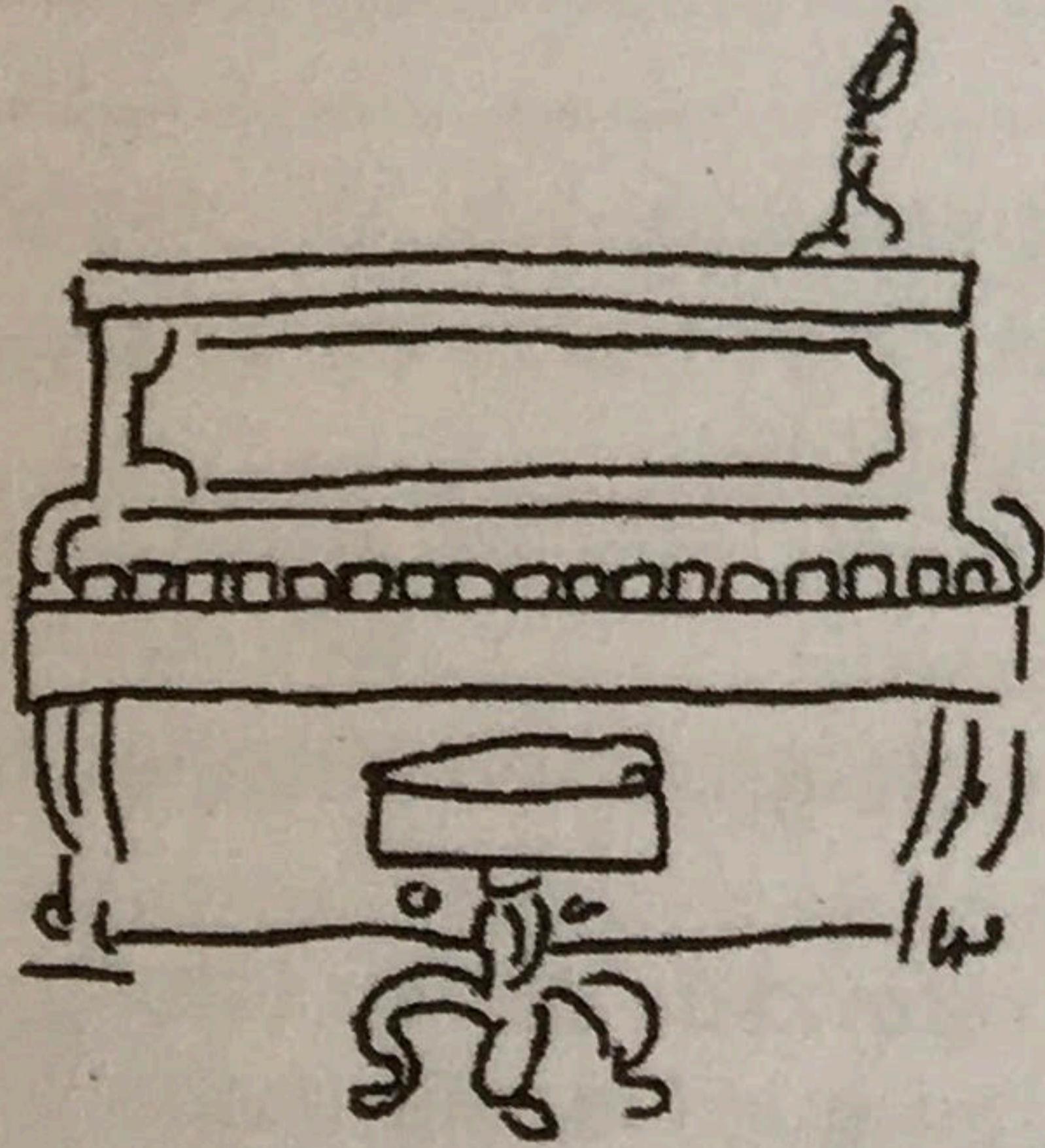
HISTORIA DOS INSTRUMENTOS DE CORDA

Hai moitos, moitísimos anos, aproximadamente uns 4.000!, os exipcios tocaban a harpa.

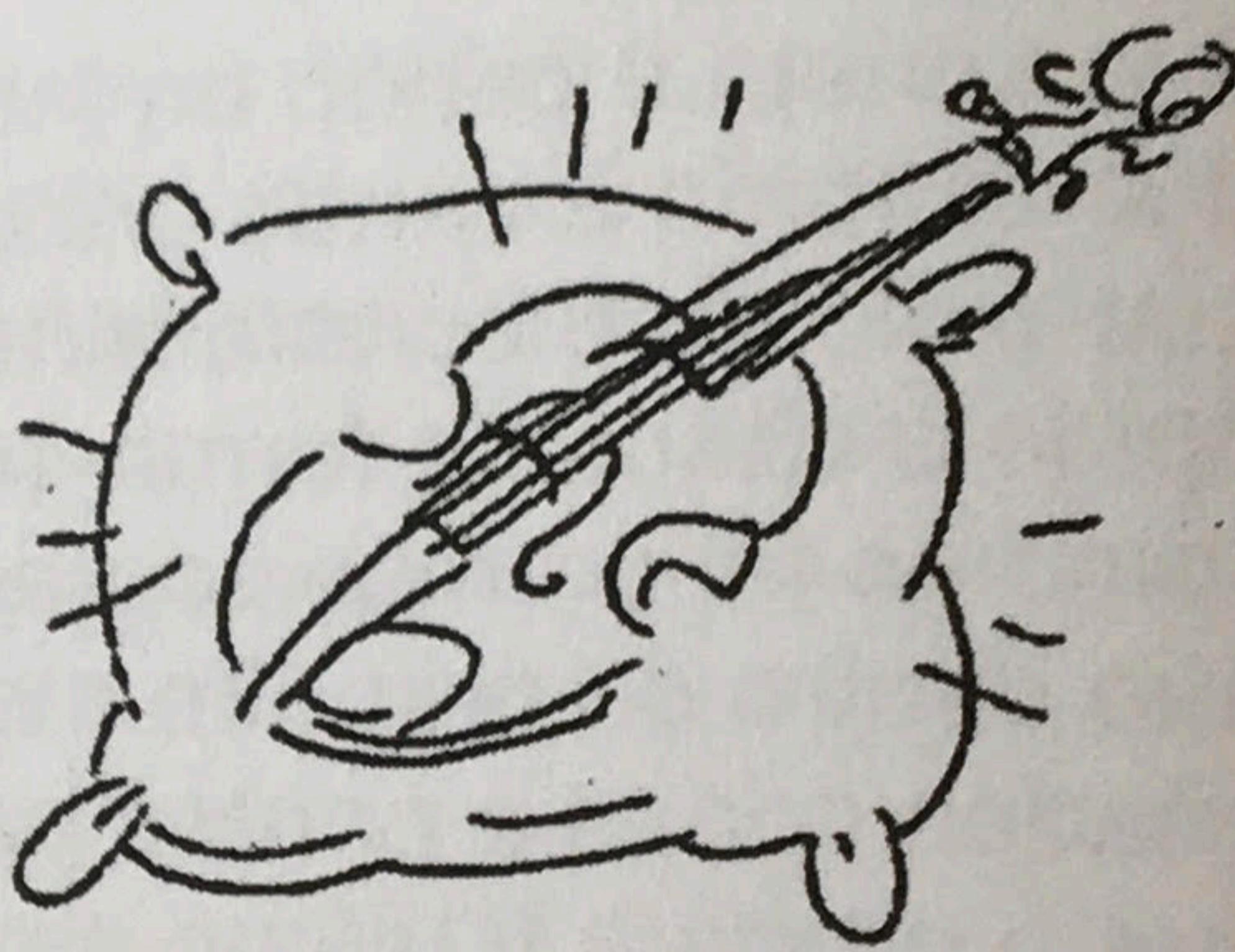
Os violíns más antigos coñecidos son do século X. ¡É muito tempo!

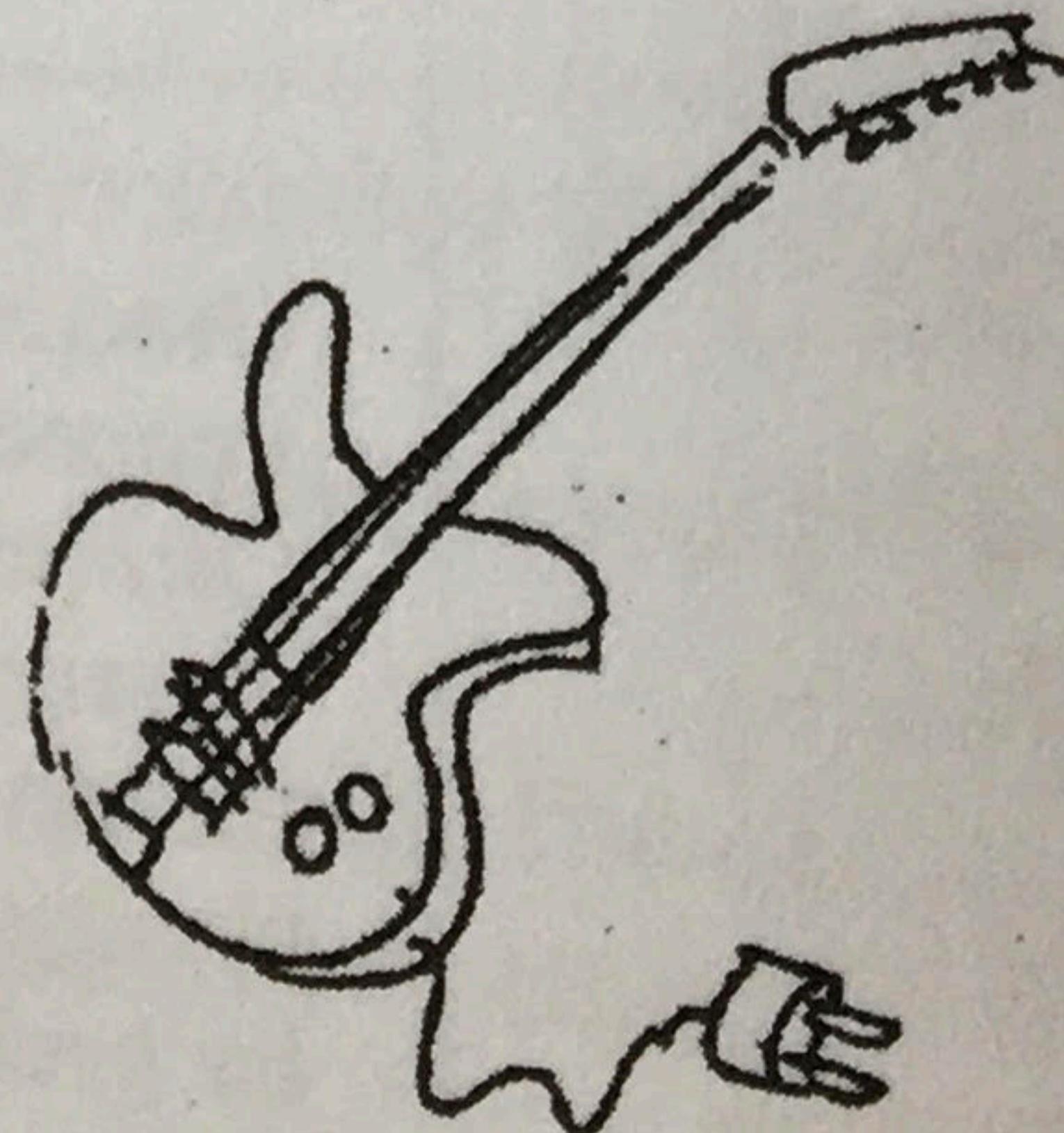
Pero non nos abondaba con tocar unhas cantas cordas, e por este motivo inventáronse os instrumentos de teclas.

Tamén os gregos tocaban a liras nas súas festas.

No século XVII un señor chamado STRADIVARIUS fabricou os mellores violíns que se fixeron nunca.

E ainda por riba collemos e no século XX ocorréusenos... ¡enchufar unha guitarra!